

IZHAJA VSAK DAN

Ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
 Poročila št. 5. se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih
 tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
 Pistoiji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
 scini, Dornbergu itd. Zastarele št. po 5 nč. (10 stot.).
 OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1
 stope. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. nč.,
 ostanke, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
 40 st. nč. Za oglaševanje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
 nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 st. beseda, naj-
 manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
 Plačljive in utlačljive v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za leto 1910 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
 ročbo brez doplačila naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: za
 leto 1910 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K.
 Val papir naj se pošilja na uredništvo lista. Neprave-
 vna pisma se ne sprejemajo in ne plačuje se za vračilo.
 Naročnina, oglaševanje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista.
 UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
 Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
 koncesorij lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“
 vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica
 Giorgio Galatti št. 18.
 Poštne-hranilni račun št. 641-552. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Tržaški mazzinianci pred graško poroto.

GRADEC 8. Danes je bilo zaslišanih še
 ostalih pet obtožencev. Njih izjave se kri-
 jejo v bistvu z izjavami ostalih obtožencev.
 Nato je bil prečitani list „Marciando“, ki je
 bil najden pri enem obtožencev.

Nadaljevanje razprave jutri.

Nadvojvoda Fran Ferdinand v Berlinu.

BEROLIN 8. Nadvojvoda Fran Ferdi-
 nand je s spremstvom dospel semkaj ob 5.
 uri popol. — Zvečer je bila pri cesarja v
 Potsdamu večerja.

Grof Szecsen poslanik v Parizu?

PARIZ 7. Zagotavlja se, da bo sedanjí
 avstro-ogrski poslanik pri Vatikanu grof
 Szecsen imenovan poslanikom v Parizu.

Bolgarska ustava ukradena.

SOFIJA 8. Listina ustave, ki jo je leta
 1878 vsprejelo prvo bolgarsko sobranje in
 ki jo je podpisal Aleksander Battenberg,
 ministri in tedanjí poslanci, je bila ukra-
 dena. Preiskava, ki se je vršila tajno, je do-
 kazala, da je bila tatvina izvršena že pred
 10 leti.

Železniška nesreča.

LVOV 8. Na postaji v Cluprovu je
 radi napačno postavljenih izogibalšč prišlo
 do železniške nesreče, pri kateri sta bili
 dve osebi težko in več oseb lahko ra-
 njenih.

Mostarski škof Buconjić †.

MOSTAR 8. Škof Paskal Buconjić je
 danes zjutraj umrl.

Volitve v Angliji.

LONDON 8. Volitve v mestih so kon-
 čale z včerajšnjim dnem z malim prebitkom
 za unijoniste. Obe stranki pričakujeta sedaj
 z nemirom volitev v grofijah.

LONDON 8. Dosedaj je bilo izvoljenih:
 125 liberalcev, 178 unijonistov, 24 članov
 delavske stranke in 38 lrcv. Liberalci dobé
 11, unijonisti 18, delavska stranka 4 man-
 date.

Novi predsednik stranke oktobristov.

PETROGRAD 7. Predsednikom stranke
 oktobristov je bil izvoljen Rodsjansko. —
 Novi voditelj oktobristov zastopa v dumi
 mesto Jekaterinoslav. Nekoliko časa je slu-
 žil v carskem kavalerijskem gardnem polku.
 Star je sedaj 51 let in slovi kakor izvrsten
 govornik.

Turčija.

SOLUN 8. Včeraj je bil v Jenidše-Var-
 daru obešen bolgarski učitelj Laškinov, ki
 ga je bilo okrožno sodišče obsodilo, ker
 da je podpiral bolgarske četnike. Ta usmr-
 titev je provzročila v bolgarskih krogih ve-
 liko ogorčenje. Laškinov je bil izobražen
 in inteligenten mož, ki se je učil v Nemčiji.

Kolera.

BUDIMPEŠTA 8. Danes so konstatirali
 v Nitri nov slučaj kolere.

SOLUN 8. Poveljnik posadke v Smirni
 je sporočil poveljstvu tretjega armadnega
 zbora, da se je v neki vojašnici v Smirni
 pojavila kolera, ki je zahtevala že mnogo
 žrtvev.

Bolivija in Peru.

NEW-YORK 8. Glasom nekega poročila
 iz Lime v Peru so bolivijske čete napadle
 peruansko posadko v Gussyabalu in mnogo
 oseb ubile in ranile. Peruanske čete so bile
 z vsa naglico odposlane v Guayabal v oja-
 čenje tamošnjih čet.

Parnik se potopil.

LONDON 8. Parnik „Blackburn“ je na
 svoji vožnji iz Grimsby v Antwerpen včeraj
 po noči blizu Sheringhama trčil skupaj z
 londonskim parnikom „Rook“. „Blackburn“ se
 je potopil, vendar so se zamogli vsi pot-
 niki in vsa posadka vkrcati v rešilne čolne.
 — Potnike in posadko so potem vspre-
 jeli na krov parniki, ki so vozili tam
 mimo.

Sofija 8. Govorica, da obišče ruski
 car Nikolaj Sofijo, je popolnoma neuteme-
 ljena.

Bruselj 7. Ker se boljša stanje kraljice
 in je mrzlica ponehala, bodo zdravniki ob-
 javili buletin še le prihodnje dni. Večerni
 listi poročajo, da odpotuje kraljica dne 10.
 jan. na jug.

Milan 8. Vsled neprestanega deževja v
 zadnjih dneh je reka Lambro blizu Milana
 prestopila bregove in poplavlila polja. —
 Mnogo rodbin se je moralo izseliti iz svo-
 jih hiš.

Atene 8. Nadzornik departementa za
 starine Vicendos je bil danes pozvan pred
 preiskovalnega sodnika, ker je bil obtožen,
 da je trgoval z vseučiliškimi diplomami. Ko

je prišel pred sodnika, je najprvo nevarno
 ranil sodnika, potem pa s strelom iz revol-
 verja usmrtil samega sebe.

PARIZ 8. V podružnici Pasteurjevega
 zavoda v Garches-u je izbruhnil danes
 predpoludne požar, ki je provzročil veliko
 škodo.

Državni zbor.

Predsednik Pattay in trajanje sej.

DUNAJ 8. Včerajšnji dunajski večerni
 listi so prinesli vest, da je napram posl.
 Mastalki, ki je protestiral radi dolgotraj-
 nosti sej, vsled česar se poslanci preveč
 utrudijo, predsednik drž. zbora dr. Pattay
 izjavil, da bo od sedaj naprej zaključal seje
 že med 6 in 7 uro. Temu nasproti razglaš
 sedaj predsednik dr. Pattay, da se nanaša
 ta njegova izjava le na seje od srede in
 petka, dočim se ta izjava ni mogla nanašati
 na poznejše seje, že zato ne, ker trajanje
 sej ni odvisno od njega, ampak od dolgoti
 govorov poslancev in sklepov glede zaklju-
 čenja debate.

Upravne razmere.

Interpelacija posl. Spinčiča in tovarišev v seji
 zbornice poslancev dne 26. novembra 1910.

(Dalje.)

Med dvanajstimi uradniki c. kr. finančne
 deželne blagajne jih je enajst, ki ne znajo
 ne slovenski ne hrvatski. Med sedemin-
 dvajsetimi carinskimi uradniki VII. in VIII.
 plač. razreda jih je pet, ki ne znajo ne hr-
 vatski ne slovenski. Vrh tega je več šteti-
 lo, in sicer dvestoedeninpetdeset carinskih
 uradnikov IX., X. in XI. plačilnega razreda
 in trinštirideset carinarskih praktikantov,
 katerih jezikovno znanje podpisane ni znano.

Med stosedeminšestdesetimi davčnimi
 uradniki VIII., IX., X. in XI. plačilnega
 razreda jih je stoštiri, in med štiriinštri-
 desetimi davčnimi praktikanti sedemnajst, ki
 ne znajo ne hrvatski ne slovenski. Po po-
 samičnih davčnih uradih Istre so razdeljeni
 tako, da ne znajo ne hrvatski ne sloven-
 ski:

na uradu v Kopru od enajstih davčnih
 uradnikov z davčnimi praktikanti vred — ne
 zna nobeden; v Buzetu trije od petih; v
 Piranu od petih — nobeden; v Čresu od
 štirih — nobeden; v Lošnju od petih trije;
 v Bujah od štirih — nobeden; v Moto-
 vunu od sedmih — nobeden; v Poreču od
 sedmih — nobeden; v Labinju od štirih zna
 eden; v Pazinu od osemih štirje; v Vod-
 njanu od petih — nobeden; v Puli od
 štiriindvajstih devet; v Rovinju od šestih
 pet; v Krku od petih eden; v Voloski od
 devetih pet. Na vseh istrskih davčnih ura-
 dih Istre jih je torej med 104 uradnikov 75,
 ki ne znajo ne hrvatski ne slovenski.

V Primorju je še dvanajst uradnikov
 solnega urada in 16 uradnikov užitinskih
 uradov, o katerih podpisani ne vedo, ka-
 tere jezike govore in katere ne.

Pri c. kr. finančni prokuraturi v Trstu
 je trinajst konceptnih uradnikov, od katerih
 sedmorica, in pet kancelijskih uradnikov, od
 katerih dva ne poznata ne slovenskega ne
 hrvatskega jezika.

Pri c. kr. policijskem ravnateljstvu v
 Trstu ne znajo ne hrvatski ne slovenski:
 vsi trije viši policijski svetovalci, trije od
 štirih policijskih svetovalcev, štirje od osemih
 policijskih viših komisarjev, osem od štiri-
 najstih policijskih komisarjev, trije od sed-
 mihi policijskih konceptistov, šest od desetih
 policijskih konceptnih praktikantov in so
 bili v zadnji čas še trije taki zaporedoma
 vsprejeti v službo.

Pri c. kr. poštne in brzobjavne ravnatelj-
 stvu v Trstu, v katere območju sta
 dve tretjini prebivalstva Slovenci in
 Hrvatje, jih je med štiriinšestdesetimi direk-
 cijskimi uradniki edenindvajset; med eden-
 inštridesetimi pridodeljenimi obratnimi urad-
 niki dvaindvajset; med dvajsetimi račun-
 skimi uradniki sedemnajst; med dvajsetimi
 tehničnimi uradniki osemnajst; med štirimi
 ekspeditivnimi uradniki vsi štirje; med tri-
 najstimi kancelijskimi oficijanti deset in med
 sedmimi kancelijskimi pomočniki trije — v
 vsem je torej med 129 uradnikov, kancelij-
 skih oficijantov in kancelijskih pomočnikov
 95 taci, ki ne znajo ne slovenski ne hr-
 vatski; a med ostalimi 34 je 15 taci, ki le
 nekoliko poznajo slovenski in hrvatski.

Razun tega je na poštinih in brzobjavnih
 uradih v Gorici, Kopru, Pazinu, Rovinju,
 Opatiji in M. Lošnju različnih uradnikov in
 kancelijskih oficijantov, ki ne poznajo ne
 hrvatskega ne slovenskega jezika, ali pa
 takih, ki znajo le nekoliko.

Pri c. kr. pomorski oblasti v Trstu so
 — glasom personalnega statusa za leto 1910
 — jedini svetovalec, štirje med šestimi mi-

nisterijalnimi tajniki, oba viša komisarja, vsi
 štirje komisarji, eden od dveh konceptistov,
 dva od štirih konceptnih praktikantov, eden
 od dveh dodeljenih konceptnih uradnikov, en
 navtični nadzornik, en navtični adjunkt VIII.
 plač. razreda, en navtični oficijal, en tehni-
 škí konsulent za gradnjo ladij — ta po-
 slednji kakor pogodbeni uradnik — k temu
 trije drugi pogodbeni uradniki, sicer penzi-
 jonisti, skupno torej 23 od 31 uradnikov,
 ki ne znajo ne slovenski, ne hrvatski.

Med šestnajstimi pri c. kr. pomorski
 oblasti nameščenimi gradbenimi uradniki ni
 niti enega, ki bi znal hrvatski ali slovenski.
 Isto velja za dva uradnika pri baggerjih,
 tri pri svetilnikih in dva sanitetna uradnika.
 V računarski in kontrolni službi je štiri-
 najst uradnikov različnih plačilnih razredov,
 od katerih devetorica, in štirje računarski
 praktikanti, od katerih trojica ne znajo ne
 hrvatski ne slovenski. Razun tega je osem
 uradnikov pomožnih uradov, od katerih
 šestorica ne pozna ne hrvatskega ne slo-
 venskega jezika.

V Primorju je v različnih krajih name-
 ščenih 66 c. kr. pomorski oblasti podrejenih
 uradnih različnih plačilnih razredov, o katerih
 podpisani ne vedo, katerim jezikom so
 večji in katerim ne.

Glasom le malo spremenjenega kon-
 kretalnega statusa sodnega in državno-
 pravdniskega personala primorskega višje-
 sodnega območja za leto 1910, je v tem
 območju 212 sodnih in 158, računskih, de-
 pozitno-uradnih, kancelijskih in kaznilničnih
 uradnikov.

Od sodnih uradnikov je petinštirideset
 Slovencev, triindvajset Hrvatov, ostalih štiri-
 inštirideset so Italijani. Od teh poslednjih,
 namreč Italijanov, jih pozna slovenski jezik
 relativno dobro osemnajst, hrvatski jezik de-
 set: je torej 116 sodnih uradnikov, ki ne
 znajo ne slovenski, ne hrvatski, dočim je
 med njimi 30 taci, ki znajo nekaj malega
 slovenski (18) ali hrvatski (12).

Med stooseminšestdesetimi računskimi,
 depozitno-uradnimi kancelijskimi in kaznilnič-
 nimi uradniki je 26 Slovencev, 13 Hrvatov
 in 119 Italijanov, od katerih dva nekoliko
 hrvatski govorita, dočim vsi drugi, 117
 po številu, ne znajo ne hrvatski ne slo-
 venski!

Po stanju leta 1908 služi pod central-
 nim ravnateljstvom državnih železnic v Tr-
 stu kakih 180 uradnikov, a med temi je le
 28 taci, ki znajo hrvatski, ali slovenski.
 Ostali so po veliki večini Nemci, ki ne po-
 znajo jezika, prebivalstva, po katerega tleh
 tečejo dotične železnice.

(Pride še.)

Zborovanje zveze županov in pod-
županov na Krasu.

(S Krasa).

„Zaman sem upal, slovo sem upu-
 dal“... da namreč kedo drug opiše shod
 naših županov, ki se je vršil 24. nov. t. l.
 v Sežani; spričo tega dovolite g. urednik,
 da jaz to storim, čeprav malo kasno.

Zborovanje je vspelo vrlo dobro in
 lepo. Udeležba ni bila bogsgavedi kako
 obilna, kakaj prisustvovalo je le 26 udov.
 Ali če spominjamo, da je na 1. občni zbor
 bilo došlo le 12 članov, moramo priznati,
 da je število zborujočih napredovalo za celih
 50 in še več odstotkov, kar je vsekako raz-
 veseljivo dejstvo.

Seveda, pred letom dni ne bi bil skoro
 nihče verjel, kaj zmora taka organizacija
 županov in podžupanov jednega političnega
 okraja. Vse polno pomislekov je slabelo
 ustanovitev; malo je bilo nade, kje dobiti
 ti mladi korporaciji sposobnega odbora in
 voditelja; nekaterniki so se navlaš izogibi-
 ali, da ne bi jih upregli pred voz, ki bo
 „kozolc obračal“, drugi so se za hrbtom
 smejali in meli roke, in tretji so celo mi-
 slili, da je nedopusten greh, če se župani
 — pooblaščenici, poverjeniki in uradniki
 prenešenega delokroga — družijo v falango,
 v društvo proti (?) politični vladi... itd. itd.
 No, sedaj, ko je minolo prvo društveno leto,
 uveriti smo se morali, da je spretno Zve-
 zino oje vse navedene — in še mnoge
 druge — predsodke odstranilo, černogledne
 madeže zbrisalo in krive proroke pregnalo
 iz dvomljivih duš mračne nezavednosti. Svetli
 žarki so razpodili temne megle, jelo je sijati
 zlato solnce...

Prvo točko dnevnega reda je razprav-
 ljal predsednik, g. Jos. Vran, župan iz
 Tomaja, pozdravil navzoče tako, kakor
 namreč on zna, to je čisto priprosto, ne
 pretiraje in laskaje se, — prav kakor pristen,
 inteligenten kraški kmet.

Prav tako je nadaljeval svoje poročilo,
 omenil je težkoče in napotja, ki so ob
 rojstvu izpodkopavala življenje tako važ-

nemu društvu in prešel potem takoj na de-
 lovanje.

Najboljši vspah je Zveza dosegla v
 akciji za krmo. Vlada je dala za l. 1909. le
 13.000 K podpore naši grofovini in še to
 se slavnemu dež. odboru ni zdelo vredno
 porazdeliti, češ, da se ne izplača take
 skromne dotacije drobiti. (Celo utajiti vse
 to podpora je skušal nek dež. uradnik!)
 Tako je torej obračal dež. odbor, namesti-
 ništvo v Trstu je pa na odločni nastop
 Zvezinega predsednika obrnilo to stvar in
 naklonilo Kraševcem 7.300 K, ki jih je c.
 kr. okr. glav. v Sežani preko dež. odbora
 razdelilo sporazumno z Zveznim odborom.
 Malce hud tobak za naše očete v Gorici,
 kaj ne?

Zveza pe še ni mirovala. Izposlovala
 je še ostanek od l. 1908., odnosno dolžno
 povračilo; sicer ni dobila nikake uradne re-
 šitve na svojo vlogo, a rešitev je vendarle
 došla vsem prizadejim v obliki nakaznic. Ta
 modrost preslavnega deželnega odbora je
 revnim Kraševcem prizadejala mnogo ne-
 potrebnih stroškov in dolgih poti na c.
 kr. davčni urad v Sežani in Komnu, ura-
 doma pa ogromnega dela. No, bodi!

Preimenitno vprašanje o dovažanju
 gnoja iz Trsta je v študiji. Ni tako lahko
 dvigniti velikanskega zaklada tako rekoč iz
 morja in ga spraviti na Kras, toda gotovo
 je, da je stvar izvedljiva. Načrti se delajo
 in čim bodo dovršeni, pozvani bodo v sejo:
 gospodarske in tehniški strokovnjaki, zdrav-
 stveni svet, pa tudi še drugi veljaki in za-
 stopniki.

Sklepaje svoje poročilo, je izrekal g.
 predsednik še zahvalo c. kr. namest. svet-
 niku, prebag. gosp. Rebeku, gosp. dr.
 Gregorinu in gosp. Al. Streklju,
 drž. poslancu. Vsi ti p. n. gg. so bili vneti
 in požrtvovalni svetovalci in desnica Zveze.
 Živel!

Društveni tajnik je naznanil, da je v
 Zvezi 60 udov (33 iz gornjega in 27 spod-
 njega Krasa). Iz Komen. sodnega okraja
 10 županstev še ni prijavilo članov, iz Se-
 žanskega pa 2. Odborove seje so bile 4.
 Društvo je svoječasno brzobjavno zahtevalo
 premestitev učiteljskega iz Kopra v Gorico,
 prav tako je izrazilo solidarnost manifesta-
 cijskemu shodu za ustanovitev slov. šole v
 Trstu; na poljedelsko, finančno in predse-
 dniško ministerstvo je poslalo protest proti
 uvedanju namerovane davščine po 4 K od
 hl za prodajo namenjenega vina.

Blagajničar g. M. Znidaršič, podž. v
 Sežani, je izkazal 104 K dohodkov in 85 K
 stroškov. Prebitek 18 K. G. Hočevar, župan
 iz Štanjela, se je toplo zavzel proti novi 4.
 volilni skupini obč. vol. reda, s katero nas
 hoče osrečiti dež. odbor. Temeljito je doka-
 zal, da bi ta volilni razred bil razred pod-
 kupovanja za čašo vina, ki bi utegnil več-
 jim davkoplačevalcem rezati hleb. Jednoga-
 sno je bila vsprejeta resolucija, da naj vod-
 stvo Zveze proti ti nakani slovesno prote-
 stuje. G. Rožič, podž. v Sežani, je predlagal:
 „Poziva se c. kr. vlada za ustanovitev me-
 rosodnega urada v Sežani in Komnu“. Sprejeto
 (mesto sedeža Komen, se je gla-
 sovalo za Nabrežino). G. župan Čaharija iz
 Nabrežine se je pritoževal proti netaktnemu
 postopanju nekih organov napram županom.
 G. Vran je predlagal, naj bi c. kr. uradi v
 Sežani in Komnu v dobrobit strankam zdra-
 ženah uradovali, to je: brez popludanskega
 počitka. Sprejelo. Isti predlagatelj je hudo
 grajal, da imajo naši finančni uradi nemške
 urade pečate in da Nabrežina in Prosek še
 nimata na žel. postaji slov. napisu. Sklenili
 so takoj obrniti se na pristojno mesto, da
 se odpravijo ti nedostatk.

Sklenjeno je bilo dalje delovati na to,
 da bodo občine za posle prenešenega delo-
 kroga odškodovane, zlasti, kar se tiče so-
 dišč; da se pospeši sankcija stavbenega
 reda, da se omeji vsakoletna razstava go-
 veje živine in primerno oškoduje oddaljene
 in potrebne govejere, da se bo dobivalo
 prijave za davščine prosto zganje na oddel-
 kih fin. straže (v Nabrežini je že) in da je
 obvestiti naše državne poslance, kako posto-
 pajo izvestni organi v Trstu z našimi mle-
 karicami!

Kakor krono vsem resolucijam si je g.
 Vran privoščil še to. Utemeljevanje: Jeci-
 mo pod bremenom šolskih naklad. Te zna-
 šajo pri nas 110%. Bližamo se robu pro-
 pada, ki je neizogibljiv. Dragina nam davke
 jako množi. Učiteljstvo upravičeno toži o
 težkem izhajanju. Naša država nam je ustva-
 rila zakon, pridržavši si nadzorstvo in uredbo,
 ne da bi kaj za to plačala. „Kedor ukazuje,
 naj tudi plača“, zato predlagam sledečo re-
 resolucijo:

a) Deželni zbor se poziva, da takoj u-
 stanovi dež. šolski fond.

b) Prevzemí država sčasoma na svoje
 rame vse ljudsko šolsko breme, prispevaj

pa takoj v te potrebe 50 odstot. (Jednoglasično sprejeto.)

Volitev odhoda. G. Caharija je predlagal staremu delavskemu odboru zaupnico. Izvoljeni so bili jednoglasično:

Predsednikom g. Vran, nam. g. Josip Kovačič iz Komna, g. M. Znidaršič (blag.), g. Ant. Abram (Tubelče), g. Fil. Hočevar (Stanjel), g. Fr. Nemec (Nabrežina) in gosp. Albin Štrekelj, župan v Naklem.

Proti koncu je počastil zborovanje veleblag. g. nam. svetnik Rebek. Bil je pri srčno pozdravljen. Odsotnost so opravičili gg. dr. Gregorin, drž. poslanec Al. Štrekelj in Albin Štrekelj.

Zborovanje je trajalo 3 debele ure. Ves utrujen je g. Vran zaključil le to, zahvalivši se zborovalcem za vstrajanje. Želi, da bi na prihodnem zboru videl vse gg. župane in podžupane našega okraja in da bi damišnji sklepi prinesli obilo sadu. Živela županska zveza!

Nova spravna pogajanja med Čehi in Nemci.

Predsednik „Češkega kluba“, profesor Fiedler, je izjavil, da so Čehi pripravljeni začeti z Nemci na Dunaju nova pogajanja pod pogoji: da pogajanje ne bo vodila vlada, da se pri pogajanju uredi poleg rabe jezika tudi uradniško vprašanje, to je, da se določi ključ za imenovanje uradnikov po narodnosti pri vseh uradih, vstevši ministerstva, in konečno, da se pritegne k pogajanjem tudi socijalne demokrate obeh narodov.

Dnevne novice.

Sklicanje delegacij. Z Dunaja poročajo, da bodo prihodnje delegacije sklicane za dne 28. t. m. v Budimpešto. Delegacijam bo predložen skupni provizorični proračun za prvo četrtletje 1911.

Madjarske šole na Hrvaškem. — Južanovo društvo je objavilo svoje letošnje izvestje. Iz njega je razvidno, da je društvo vzdrževalo na Hrvaškem 33 madjarskih šol, katere je obiskovalo 4890 otrok. Lanskotno leto je bilo šolskih otrok v teh šolah 4821. Število je torej naraslo za 88.

„Pesti Hirlap“ in zagrebški nadškofija. Iz Budimpešte: „Pesti Hirlap“ piše danes o vestih nekih hrvaških listov, ki so javili da je kanonik dr. Anton Bauer imenovan zagrebškim pomožnim škofom in koadjutorjem nadškofa dr. Posiloviča. List pravi, da ne ve odkod imajo hrvaški listi vest, nu treba je ugotoviti, da ista še ni bila od nobene strani ovržena. — Madjare na vsak način zelo zanima, kdo je na čelu zagrebške nadškofije, kateri pripada tudi sveceništvo Medmurja. Madjari se morajo na vsak način pobrigati, da ne bo sedel na nadškofijski stolici bojaželjni škof, kakor je bil pokojni škof Strossmayer. Dr. Bauer je bil eden onih Hrvatov, ki so leta 1907 uprizarili obstrukcijo v ogrskem državnem zboru. On je osebno prisostvoval obstrukciji. Razumljiva je torej skrb Madjarov radi tega imenovanja.

Nesoglasje med grofom Khuenom in hrvaškim banom. — Budimpeštanska korespondenca je priobčila te dni sledeči komunikat: Neki budimpeštanski in dunajski listi javljajo po neki zagrebški vesti, da vlada med ministrskim predsednikom Khuen-Hedervary-jem in banom Tomašičem nesoglasje, nastalo radi vprašanja sklicanja hrvaškega sabora. Budimpeštanska korespondenca je z merodajnega mesta pooblaščenca izjavila, da je ta vest povsem neresnična. Med ministrskim predsednikom in banom ni nikakega spora in bo hrvaški sabor sklican z njunim popolnim soglasjem.

Nemci v Rusiji se šopirijo vedno bolj. V nekaterih mestih zapadne Rusije prevladuje že popolnoma nemščina. Lodz, to veliko industrijsko mesto na Rusko-Poljskem, je skoro popolnoma nemško mesto, tako, da so tudi nekateri uradi, posebno pa pošta in brzojav, že popolnoma ponemčeni. Konečno se zdi, da je vendar tudi ruska vlada spoznala, kam to vodi. Zato je začela precej energičen boj proti temu ponemčevanju.

Ruska vlada je odredila, da se poštni in brzojavni uradniki smejo v obveščanju s strankami posluževati le ruščine in sprejemati tudi le pošiljke z ruskimi naslovi. Kakor obsojamo postopanje ruske vlade s Finsko, tako odobravamo to postopanje z Nemci, ki v svoji ekspanzivnosti in svojem šovinizmu ne poznajo ne mej ne obzir.

Nemška nestrpnost. Rektorat graške tehnike je klerikalnim dijaškim društvom „Karolina“ in „Trangau“ prepovedal nositi barve.

Nismo prijatelji nemških klerikalcev in njihovih stremeljenj, ali ker smo prijatelji svobode, moramo to svobodo, ki jo zahtevamo za se, zahtevati tudi za druge. Zato treba to odredbo rektorata graške tehnike, izdano pod pritiskom nemško-nacionalnih dijaških društev, obsojati najodločneje. — Ravno v tem pa se zopet enkrat prav jasno vidi divjo nemško naravo. Če so celo proti lastnim rojakom drugega političkega mišljenja tako nestrpni, potem se pač ni čuditi načinu, kakor postopajo z drugimi narodi, ki so tako nesrečni, da prihajajo v dotiko s temi beštijami.

Jezikovno vprašanje v ljudskih šolah Rusije. Minole dni so bile v ruski dumi daljše debate o učnem jeziku na ljudskih

šolah carstva. Vsprejet je bil zakonski načrt, ki principijelno določa ruski učni jezik za vso rusko državo. Vendar je na posebnem glasovanju od strani oktohistov prodrli spreminjalni predlog, ki gre za to, da je tam, kjer je najmanj petdeset otrok, ki ne znajo ruski, v prvih štirih letih podeljevati pouk v materinem jeziku, ali je poleg tega paziti na intenzivno učenje ruskega jezika. Po predlogu oktohistov bi se imela ta izjema izvesti samo v onih krajih, kjer je potreben odstotek sledečih neruskih narodnosti: Poljakov, Litvancev, Čehov, Nemcev, Tatarjev, Letov, Armencev in Gruzinov. Zanimiv je bil v tej debati tudi predlog, ki ga je v isti seji postavil posl. Puris-kevič od desnice. Predlagal je, naj se ta izjema raztegne tudi na 36 drugih narodnosti, in nekatere teh (Židje, Kurjati in Kalimki) so vsprejete. Maloruski jezik ni dovoljen.

Potovanje kralja Petra v Rim. Iz Belegrada poročajo, da je definitivno določeno, da odpotuje kralj Peter v Rim začetkom januarja prihodnjega leta. Kralj se iz Rima vrne naravnost v Beligrad.

Avstrijskega katoliškega kongresa prihodnje leto ne bo, kakor javljajo z Dunaja. Kongres je odgojen za kasneje.

Kardinalski kolegij. Smrtjo kardinala Samminiattella je število kardinalov padlo na 51. Sedaj je izpraznjenih 19 kardinalskih mest. To je okolnost, ki se zelo redko dogaja, ali je razumljiva, ako se ve, da papež Pij X. ne mara imenovati novih kardinalov. Kolegij šteje danes samo enega kardinala (Oreglia), ki ga je imenoval Pij IX, 36, ki jih je imenoval Lev XIII. in 15, ki jih je imenoval sedanji papež. — Tridesetorica kardinalov so Italijani, ostali pa drugorodci.

Madjarsko-romunska pogajanja za sporazum. Iz Budimpešte javljajo: Romunski narodnostni odbor je sklical plenarno konferenco na 16. t. m. v Budimpešti. Na konferenci se bo razpravljalo o vprašanju madjarsko-romunskega sporazuma.

Konec avstrijske ekspedicije. Iz Victorie (angleška Kolumbija) poročajo: Skrivnostni konec avstrijske znanstvene ekspedicije, ki je leta 1896 z vojno ladijo „Albatros“ odpotovala v Južno morje in je brez sledi izginila na Salomonskih otokih, je sedaj pojasnjena iz vesti, ki jih je prinesel avstralski parnik „Zelandia“. Potrjuje se bojazen, da so urojenci ubili člene ekspedicije. Na otoku Tantuve so našli kosti ubitih. Vsled vprašanj stavljenih urojencem, so doznali, da so isti ubili posadko „Albatrosa“ in jo pojedli. Ekspedicija je sestojala iz barona Norbecka, poročnika Dudika, pomorskega kadeta Beauforta in devet mornarjev.

Papeževa okrožnica duhovnikom. Iz Rima javljajo, da je papež izdal na sveceništvo okrožnico, v kateri odreja, da ne smejo duhovniki prevzemati nikakih finančnih poslov in da ne smejo stati na čelu finančnih podjetij. To se sme zgoditi samo v izjemnih slučajih in sicer s posebnim dovoljenjem papeževim. V roku štirih mesecev morajo duhovniki, ki zavzemajo kako odgovorno mesto kakor blaginjski, ravnatelj, upravitelja ali slično, odstopiti.

Izročitev privatnih vložkov Abdul Hamida. Vrhno nemško državno sodišče v Lipskem je v sredo definitivno rešilo vprašanje o izročitvi privatnih vložkov bivšega turškega sultana Abdul Hamida iz nemške državne banke. Vrhno sodišče je odredilo, da se ima te vložke izročiti.

Berolin ima glasom dne 1. t. m. izvršenega ljudskega štetja 2,180.000 prebivalcev; Monakovo pa, prestolnica Bavar-ke je imela 1. t. m. 595.000 prebivalcev; od zadnjega štetja (1905) je naraslo prebivalstvo za 56.000 duš.

Domače vesti.

Na znanje! Pravico voliti v zavarovalnico zoper nezgode imajo podjetniki in delavci vseh onih obratov, ki so zavarovalni pri tem zavodu več časa, nego 3 mesece. Ako niso torej nekatera podjetja, ki so upravičena voliti, prejela svojih glasovnic dosedaj, reklamirajo naj nemudoma svojo volil. pravico pri Zavarovalnici zoper nezgode, oziroma obrnejo naj se do predsednika volilnega odbora Dr. Slavika, odv. v Trstu.

Smrtna kosa. — Na Bledu je umrl v sredo v visoki starosti 84 let g. Jože Pretner, oče tukajšnjega odvetnika dr. Mateja Pretnerja. Naše iskreno sožalje!

Čehi in ljudsko štetje. Kakor smo že poročali, se Hrvatje in Srbi pripravljajo jako pridno za ljudsko štetje. Želeli bi bilo zato, da se tudi med Čehi začne taka akcija. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli v Trstu le par desetih Čehov; zato pa preko 7000 Nemcev, med katerimi je poleg mnogih Slovencev gotovo tudi precej Čehov. Kaj takega se pri letošnjem ljudskem štetju ne sme več zgoditi! Storimo torej vsi Slovani svojo dolžnost, da s tem dokažemo resnične narodnostne razmere v Trstu!

Pozor! Iz gotovih virov se nam poroča, da laške gospe agitirajo pri slovenskih družinah, nagovarjaje jih, naj se pri prihodnjem ljudskem štetju vpišejo za Lahe, češ,

da se na ta način doseže mir med nami in Lahi!

Tudi v okolico hodijo te dame agitirane za laške šole. Nekatere v Kladinu je neka Lahinja na vse kriplje skušala pregovoriti slovenske stariše, naj ne pošiljajo svojih otrok v slovenske šole. Slovenski stariši! Take dame-agitatorice vrzite jednostavno iz svojega stanovanja. Tudi, ako imate trpeti kako malo gmotno škodo, se ne smete prodajati Lahinjam za Judežve groše!

Nekateri prizadeti nam svetujejo, da bi imenovali te dame in jih osmešili pred javnostjo, ali za sedaj jih še ne imenujemo, pač pa pozivljamo še enkrat naše ljudstvo, naj obračuna s temi in sličnimi lahonskimi „apostolicami“!

Lahi naj bodo Lahi, ali, ako hočejo, tudi Turki; mi pa hočemo in moramo ostati, kar smo, namreč Slovenci!

Prejeli smo in na posebno prošnjo priobčujemo:

NARODNO DELAVSTVO TRSTA in okolice!

V soboto, dne 10. decembra ob 8. uri zvečer se vrši v gledališki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu **VELIK JAVNI SHOD** s sledečim dnevnim redom: Položaj N. N. O. Odgovor delavstva.

Narodno delavstvo! Bilo je v zadnjem času ljutih napadov, grdih obrekovanj, nestrannih podtikanj napram NDO, narodnemu delavstvu in zlasti njegovemu voditelju. Pridimo, narodni delavci, in odgovorimo na vse to odločno in jasno! Pridite tudi Vi, naši nasprotniki, in povejte nam v lice, kar imate proti nam! Na dan z resnico in pravico! Napravimo čist račun!

Sklicatelj narodni delavci.

Splošni gostilničarski shod. Deželna zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem v Ljubljani razpošilja naslednji oklic:

Velečeni tovariši!

Leta 1907 se je pojavila prvič med gostilničarstvom splošna želja in potreba po sklicanju vsegostilničarskega shoda na Kranjskem. Na tem shodu se je gostilničarstvo oglasilo z ostrimi protesti proti nezgodnim težavam, s katerimi se mora boriti naša obrt. Ker je znano, da se le na preprečeno trkanje in klicanje zahtevam in pravicam odpirajo vrata, je sklenila deželna zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem, da nadaljuje akcijo, ki jo je pričela gostilničarska zadruga ljubljanska leta 1907, in razširi program o naših zahtevah in težnjah po odpravi še bolj ter skliče zopet splošni gostilničarski shod v Ljubljani dne 15. decembra 1910.

Po dnevnem redu, ki ga obenem podajamo, razvidite, kako mnogotere so težkoče in krivice, proti katerim se moramo ubraniti složni, krepko in združeni. Da bo manifestacija za naše pravice tem silnejša, naj pride vsakdo na shod, komur je le količkaj mar njegov lastni blagor in napredek. Načelstva zadrug naj store v polni meri svojo dolžnost ter obvestijo in povabijo vse svoje člane; kjer pa še ni gostilničarstvo organizirano, pošljemo kot vabilo to okrožnico zavednim tovarišem, od katerih pričakujemo, da te oklice razdele in da bodo tudi z besedo navduševali tovariše za obisk velepomembnega shoda. Ne le, kdor je dobil to pismo v roke, je vabiljen; vabiljen je tudi vsak gostilničar, naj si bo odkoderkoli, vsak ima pristop k shodu in ga pozdravimo kakor dobrodošleca. Ne bomo prirejali nikakih komersov ali zabav; namen shoda je edino stvar in hočemo le povzdigniti svoj glas v korist svojega stanu in v obrambo gostilničarske obrti.

Javen shod državnih uradnikov in učiteljev. Iz uradniških krogov nam poročajo:

V očigled občutni in vedno bolj naraščajoči druginji, ki posebno v Trstu tare vse delavne stanove in ne v najmanjši meri državne uradnike, sklicuje društvo c. kr. državnih uradnikov in učiteljev za Trst javen shod v nedeljo dne 11. t. m. ob 11. uri predpol. v gledališče „Eden“.

Na dnevnem redu je: **zahteva po uvedanju draginske odnosno pristaniške doklade državnim uradnikom in učiteljem v Trstu.**

Ker je predmet za ves uradniški stan vevaležen, je pričakovati, da bo gledališčna dvorana „Eden“ v nedeljo natlačena polna. Pomisliti treba, da je uspeh možen le v skupnem nastopu in skupnem klicu vseh interesirancev.

Zadoni naj skupen kluc vsega tržaškega državnega uradništva merodajnemu faktorju: stori že enkrat svojo dolžnost nam nasproti, kakor jo vršimo mi tebi nasproti!

Izjava. Podpisani izjavlja, da je, na vprašanje g. Fr. Bratoša, ako so prostori na deški šoli na Acquedotto „Učiteljskemu društvu za Trst in okolico“ za zborovanje na razpolago, odgovoril, da so prostori deške šole v ulici Acquedotto vsikdar, če ni pouka v njih, na razpolago.

E. A. d. a. m. i. č., voditeljice namestnik CM deške šole na Acquedotto.

Zveza jugoslovanskih železničarjev priredi svoj prvi železničarski ples v lepi dvorani „Dalmatinskega skupa“ via Sanita 16 I. na 7/I. 1911. ob devetih zvečer; prosimo vse prireditelje plesov, da bi se ozirali na to naznanilo.

Koncert 17. decembra, ki ga priredi tržaška podružnica „Glasbene Matice“ in na katerem nastopi znameniti bas-solist operni pevec g. Betetto, začne točno ob 8. in pol zvečer in bo trajal okoli eno uro in tri četrti. Toliko omenjamo na razna vprašanja iz okolice in bližnjega Krasa. — Ker torej konča koncert okoli 10 in četrti, ali najkasneje 10 in pol, bodo imeli še tramvaj in železnico na razpolago.

Kakor lansko leto, priredi tudi letos društvo besedilo vseh pesmi, ki se jih bo pelo, ter bo k vsakemu skladatelju natisnilo par kratkih podatkov iz njegovega življenja in delovanja. To besedilo bo dobiti v par dneh za par vinarjev pri vratarici Narodn. doma, g. ej. Bičkovi, ki bo imela tudi sedeže v predprodaji.

Blagoslovljenje nove kapele. Včeraj ob 9. uri dopoldne je bila v ul. Dom. Rossetti blagoslovljena nova provizorična kapela frančiškanov. Blagoslov je ob številni asistenci duhovnikov izvršil župnik novega sv. Antona mons. dr. Pederzoli, ki je imel potem tudi slovesno mašo. Svečanosti so se med drugimi udeležili tudi namestnik princ Hohenlohe, okr. glavar Karminski in provincial franc. provincije trentinske.

Razpisani štipendiji za umetnike. C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je razpisalo več štipendijev za nadarjene umetnike, ki nimajo lastnih sredstev za daljno izobraževanje, in sicer za umetnike iz stroke obrazovalne umetnosti. Prošnje je uložiti do 15. jan. 1911 pri dotičnih deželnih oblastnih.

Miklavžev večer na Vrdelci. Minole nedelje je priredil naš otroški vrtec svoj Miklavžev večer. Dvorana društvene gostilne, kjer je imel Miklavž svoj nastop, bila je nabito polna občinstva in — to moramo povdarjati — samo domačega, kar je za Vrdelco jako raveseljivo znamenje.

Burka „Pol vina pol vode“ je povzročila mnogo smeha. Igralci so bili povsem na svojem mestu; izvajali so dobro svoje vloge. Videlo se je, da so se dobro pripravili, zato so pa tudi vsestransko priznanje od strani občinstva.

Mešani zbor, sestoječi iz našega mladega naraščaja, je zapel več prav lepih zborov. Občinstvo mu je sledilo s ploskanjem.

Najbolj pa je ugajal občinstvu Miklavžev nastop. V primernem govoru je Miklavž posebno povdarjal, kako zelo veseli njega in vse nebeške prebivalce narodna zavest, ki se vedno bolj širi med Vrdelci. „Ako boste nadaljevali po tej poti“ je zaključil Miklavž, „prosimi hočem nebeškega Očeta, ki Vam po moji priporočili gotovo odloči posebno mesto v svojem kraljestvu“.

Po tem govoru je začel Miklavž med smešnosnimi nagovori deliti svojim malim in velikim otrokom razne darove. Obdaroval pa je samo vredne; nevredne je nevmisljeno izročil vragom, ki so, za njim stoječi, prežali na grešnike.

Po Miklavževem nastopu se je razvila jako animirana svobodna zabava. Mladina je plesala, ml. starci pa smo se veselili pri čaši rujnega.

Imeli smo res krasen večer, a komu se imamo zahvaliti za to? V prvi vrsti naši požitvalni gospici Tonic Čargovi, ki ne štedi niti časa, niti truda, da koristi narodni stvari, v drugi vrsti pa vrlemu gospodu Mikeluču, ki stoji tej gospici vedno in povsod ob strani.

Spitingev.

Tržaška mala kronika.

Svedrovci na delu. V noči od srede na četrtek so svedrovci s ponarejenimi ključi odprli vrata zaloge hidravličnega cementa in ploščic iz majolike trdke Morpurgo v ulici dei Gelsi. Potem so siloma ulomili še druga vrata, da so prišli do blagajne, katero so prevrtili in ugrabili 3000 K. Sinoči je bil aretiran neki Zanoni, znan tat, pri katerem so našli nov ključ, ki je prav dobro odprl vrata omenjenega skladišča.

Kradel sol. Na pomolu Grumula so v sredo popoldne zasacili 15-letnega kovaškega vajenca Lucijana Zafred, ko je na nekem vozu, polnem vreč soli, prerazal več vreč in vzel iz njih nekoliko kilogramov soli. Že prej so nekočkrat zapazili, da se je dogodila enaka tatvina. Sol je državnega erarja in jo prevaža trdka Dragovina.

Truplo identificirano. V oni ženi, ki so jo našli utopljeno v svobodni luk pri sv. Andreju, so spoznali Karolino vdovo John. Bila je šivilja, stara 49 let, doma iz Cortine d'Ampezzo in je bivala v ulici Pondares št. 6. — Zdi se, da se je John sama vrgla v morje radi slabega denarnega stanja. Kupovala in prodavala je zlatino.

Poskus samomora. Karolina Himmel, stara 22 let, prostitutka, je včeraj v samomorilno svrhu izpila več dozo nekega strupa. Treves jo je potem spravil v mestno bolnišnico.

Drug poskus samomora. Včeraj si je Marija Maiz, stara 30 let, stanujoča v ulici Antonio Canova številka 13 skušala vzeti življenje s tem, da je pila karbolno kisline. Vzrok: preprij z možem.

Koledar in vreme. — Danes: Peter For. škof. — Jutri: Prenos lavret. hišice.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16 Cels. Vreme včeraj: deloma oblačno.

Naše gledališče.

Včerajšnji dve predstavi sta bili prav lepi. Popoldne sicer ni bilo posebno mnogo občinstva, dasi je „Rdečitalar“ zanimal vse; zato pa je bila večerna repriza „Vstajenja“ toliko lepše obiskana, dasi je bilo ves dan vreme prav lepo in vabljivo.

Obe predstavi sta dosegli v moralnem in gmotnem oziru kar najboljših uspehov.

V nedeljo, 11. t. m. ob 4. uri popol.

„VSTAJENJE“

grofa Leva Nikolajeviča Tolstega.

Ni potreba, da bi to igro še posebej priporočali, ko je dosegla že dvakrat po vrsti tako krasen uspeh. Pač pa opozarjamo vse naše okoličane in one, ki se v prvih dveh predstav niso mogli udeležiti, da zadnje predstave te igre prav gotovo ne zamudijo.

Pred predstavo nas v nedeljo popol.

ob 4. uri razveseli krasna

alegorična živa slika.

Zvečer ob 8. uri to nedeljo pa vidimo še enkrat klasično Schillerjevo

„Kovarstvo in ljubezen“

ki je prvokrat napravilo na vse tako velik in neizbrisen utis.

O igri sami smo pisali že toliko in je igra sama dokazala svoje vrline in privlačnost tako, da nam odpade vsako nadaljno priporočanje. — Te igre, ki se tudi zadnjičkrat igra v tej sezoni, gotovo ne bo hotel zamuditi nihče, ki se zanima za kaj tako lepega.

Vratarica „Nar. doma“ prodaja vstopnice ves dan, samo ob opoludanski uri ne.

Gledališko vodstvo prosi vse ljubitelje gledališča, da ne bi prihajali gledat predstav k glavnim izkušnjam, želi marveč, da bi si jih ogledali takrat, ko vsi drugi.

Več obzirnosti torej bi bilo na mestu.

Tržaška gledališča.

VERDI. Sedeže in lože za prihodnjo sezono se more obnoviti samo še jutri. S prodajo sedežev za prvo predstavo se začne dne 15. ob 10. predp. za lože, 18. za galerijo in 20. za pritličje.

Društvene vesti.

Pevski zbor podružnice „Glasbene Matice“. Danes zvečer točno ob 8. uri pevska vaja za mešani zbor. P. n. gospice pevke prosim, da pridejo že ob 7. in pol radi posebne vaje. Vaja se bo vršila v prostorih „Delavskega podp. društva“.

Pevovodja.

Cercle franco-illyrien ima danes v petek zvečer ob 8. uri v čitalniški dvorani „Narodnega doma“ svoj ustanovni občni zbor in prvi konverzacijski večer. Zato so vse dame in gospodje, ki se za francoščino zanimajo še enkrat uljudno vabljeni, da se udeležijo mnogoštevilno prvega konverzacijskega večera.

Redni večeri bodo trajali približno dve uri. Cel čas je prosta konverzacija. Namen krožka je vzbujati med nami zanimanje za francoski jezik, dajati priliko se v istem spopolnjevati in nabaviti si primerno knjižnico. — Vsak prijatelj francoščine dobrodošel.

DAROVI

— Dr. Matej Pretner daruje v spomin svojega umrlega očeta 1) dijaškemu podpornemu društvu 50 K; 2) Podružnici CMD za otroški vrtec v mestu 50 K.

— V spomin pok. očeta gosp. Ant. Bogdanovića darujeta dr. Mihael in Linč Truden K 25 za moško podr. CMD. Denar hrani uprava.

— Za novi otroški vrtec v sredini mesta, daruje Klun Franc K 6 s pomočjo svojih tovarišev z geslom: da ne zaspimo!

— V Sv. Križu (pri Trstu) so preplačali na plesni CMD udeleženci vstopnino v skupnem znesku K 27.58; čisti dobiček je znašal K 23.12; skupaj K 50.70.

— Za podružnico CMD v Barkovljah nabralo se je v novem Konsumnem društvu istotam 2 K.

Za isto podružnico je daroval gosp. J. Samec, učitelj v Barkovljah za M. A. Ternovčev „Venec povest“ 1 K in dva kvar-topirca v „Narodnem domu“ v Barkovljah priglala za podr. CMD v Barkovljah K 1.80, tej svoti dodal Kibic 20 stot.

— Za novi vrtec so darovali po 1 K gg. R. A., R. B., R. E. in Sancin Anton; skupaj 4 krone. — Denar je naložen v T. O. Z.

— Za stavbo CM. šole je plačal Protidrobničar za 25. in 26. teden 5 K. Srčna hvala!

— Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju je prejelo od 1. oktobra do 5. decembra sledeče darove:

— Za „Božičnico“ so nadalje darovali sledeči gg. Ivan Milič iz Pulja 5 K, Avgust Belle iz Rakeka 2 K, Starec K 1.50, Lenček, dr. Repi, Cibrav, dr. Zerig, inž. Pavlin, Jereb, Kelar, St. Detela, K. Detela, M. Klemencič, dr. Zk., Waschte, dr. I. Šorli, dr. Kuhel, dr. Jberšče, Veljar, Sinovič, Cvek, Klemenc in N. N. po 1 K; Benar, Perton

in Porenta po 60 st., I. Gerbec, N. Bezeli, Gerenc, Škrinjar, Zidar, N. N., D. A., dr. Pikuš in Fonda Roblek po 40 st., Havlin in Bandel po 30 st., N. N., Gruden, Čilen in Lidija po 20 st. Srčna hvala vsem!

Po 20 K: Ekscel. knez in nadškof dr. Franč. B. Sedej v Gorici in Okrajna posojilnica v Ljutomeru.

K 16-13: Dr. Fran Skaberne, c. kr. min. podtajnik na Dunaju.

K 15: Dr. Josip Tičar, zdravnik v Kranjski gori.

Po 10 K: Dr. Aleks. Fatur, žel. kom. južne žel. v Trstu; dr. Josip Pipenbacher, c. kr. prof. in dr. Lovro Požar, c. kr. gimn. ravnatelj v Ljubljani, dr. Karol Šavnik, c. kr. min. tajnik na Dunaju, Okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani.

Po 5 K: Janez Hutter, c. kr. katehet na drž. realki v Celovcu, Ivan Pušar, strojevodja na juž. žel. v Spodnji Šiški in dr. Mihael Truden na Dunaju.

Po 3 K: Fr. Illovar, uradnik v fin. min. in Josip Smerdu, uradnik juž. žel., Brunn a/G. — Francišek Berlec, posestnik v Kandiji 2 K. Skupaj K 144.13.

Potreba je velika, prosimo torej hitre pomoči! Darove sprejema blagajnik Ivan Lutar, nadrevident juž. žel. v p., Dunaj III., Reiserstr. 27.

— V veseli družbi pri Markonu nabrali veseli Krokari K 2.16 za moško CMD. Denar ima uprava.

Vesti iz Goriške.

Iz bovske doline nam piše neki kmet: Tu je skoraj neprestano dež. — Snega smo imeli že dvakrat, a je skopnel popolnoma. Mraza ni, pač pa je vse pod vodo, tako, da si ne moremo preskrbeti niti potrebne stelje pod živino. V veliko nadlego imamo grozno blato. — Prav ste storili, da ste v „Edinosti“ po zaslugi osramotili ono Lajlerco, ki je vzgojila svoje sinove tako, da že v svoji mlečnozobi dobi razbijajo slovenske kavarne in slovenske napise! Da ni ona sama nič boljša od svojih sinov, je dokaz v tem, da tudi ona imenuje nas Slovence za „ščave“!

Kakor rečeno: prav je, da ste jo ošibali — ali nas to boli bolj, nego ostale brate in sestre širom Slovenije —, ker je dotična ženščina doma — kakor ste pisali — iz bovske doline! — Vedite torej, da sedanjí Žvikar nosi le pridevek Žvikar, piše se pa Kenda. Škoda bi bilo, ko bi dobri naš gostilničar Kenda trpel radi Kuntečeve — ščave!

Naši možje in fantje so skoraj vsi na tujem, kjer se jim zadnje čase ne godi nič preveč dobro. Tudi v Ameriki imamo mnogo našega ljudstva.

V Čezsoči imamo novo, veliko parno žago, a za prevoz ljudi in blaga imamo sedaj velik in brz avtomobil, ki sta nam ga — kakor ste že poročali — preskrbela podjetna brata trgovca Ostan iz Bovca. Pri vsem slabem, ki je imamo pri nas, je to lep napredek in mi upamo, da si marsikateri slovenski meščan ogleda naš planinski raj sedaj, ko je prevoz hiter in cen.

Dne 16. minolega meseca je umrla nagle smrti v vsej dolini dobro poznana 71-letna Urška Šulin-Rubčeva.

Z Nemškega pišejo naši možje, da je tudi tam slabo vreme, draginja in nezadovoljnost!

Iz Gorice. V „Edinosti“ z dne 4. t. m. je bilo čitati precej zanimiv statistični popis slovenskih trgovcev in obrtnikov v Gorici. K temu bi si dovolil nekoliko pripomb. Ne dvomimo, da je imel dopisnik najboljši namen. Vendar pa njegov članek ni bil utemeljen, neutemeljen radi tega, ker pisec ne pozna še dobro razmer na Goriškem. — Res je, da so pri nas razne obrtniške in

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila jutri 10. t. m. od 9—12. in od 3—6.

Šivalni stroji, tamburice, ura, klopice, velika množina narejenih oblek, povrhnjki, paletots za moške in dečke, obleke za otroke, čepice, kožuhovina, kosi in zrezki blaga.

Vek. Petrovčič

čevlarski mojster

Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Založba izdelanih domačih čevljev.

Sprejemajo se naročila po meri.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Jakob Ercigoj - Trst

tobakarna in trgovina jestvin

ulica Massimiliana številka 13

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zloženo prodajalno jestvin in kolonijalnega blaga. Kava sladkor, vsakovrstna moka, riž, testenina iz Napolja in Bistrice, vsakovrstni čaj, raznovrstni likerji, pivo in vino v buteljkah. Pošilja se tudi na dom in na deželo.

Dr. Matej Pretner, advokat v Trstu naznanja v imenu vseh sorodnikov in v svojem imenu tužno vest, da je umrl na Bledu 7. decembra 1910 njegov nepozabljivi oče

JOŽE PRETNER

star 84 let.

Pogreb bo na Bledu dne 9. decembra 1910.

NA BLEDU, dne 7. decembra 1910.

Mesto posebnih obvestil.

Mnenje gosp. c. svetnika dra. W. BARAJEWICZ-a

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Z velikim veseljem Vam poročam, da rabim že več let v svoji praksi Vaš izdelek SERRAVALLO KINA - VINO Z ŽELEZOM (Vino ot China Ferruginoso Serravallo). Imel sem izvrstne vspehe, posebno pri izčrpanih mladeničih, bledičastih in pri konvalescentih po influenci ali malariji in to me vspodbuja, da še naprej predpisujem Vaš izdelek.

DUNAJ, 16. aprila 1909.

Dr. W. HARAJEWICZ.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Odpri se je kinematograf „Adria“

v Škedenju

Elegantna dvorana, sestavljena op najmodernejših načrtih.

Vsaki torek, četrtek in soboto nov program.

VSTOPNINA: I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II. mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

TRVDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, Via S. Giovanni 16, I.

TELEFON šte. 16-83

(zraven restavracije „Cooperativa“ ex Hacker)

Prodaja na mesečne ali tedne obroke obleke in povrhnjke za moške

perilo itd po dogovornih cenah.

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v I. nad.

Otvoritev nove slovenske trgovine!

Čevlarska zadruga v Mirnu pri Gorici naznanja, da je otvorila v Trstu, v ulici Barriera vecchia šte. 38

prodajalno obuval

LASTNEGA PRIDELKA

Zadruga izdeluje vsakovrstna obuvala od najpreprostejšega do najfinjšega ter sprejema tudi poprave.

Priporočamo se torej alavnemu občinstvu, da se poslužuje vedno izdelkov naše zadruge, a bude najslavno občinstvo tudi prepričano, da se bo z našimi izdelki zelo zadovoljilo.

Cene zelo nizke.

NAROČBE SE IZVRŠUJEJO TOČNO.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcarinjanje kakoršnegasibodi blaga iz mitnice, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEKA KOVČGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trvdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

trgovske stroke zastopane le po dveh treh. Ali še ti (kar je jako žalostno) niso podpirani v toliko, da bi jim bila zagotovljena ekzistenca, pač pa so prisiljeni iskati si dela in odjemalcev po drugih pokrajinah, dočim bi tega ne potrebovali, ako bi jih domači Slovenci podpirali, t. j. da bi se držali gesla „svoj k svojim!“

Slovenski trgovci in obrtniki se ne boje konkurence, tem manje pa tujerodnih; boje se le onih narodnih Slovencev, ki podpirajo nam sovražna podjetja in s tem zaustavljajo napredek narodnega trgovstva in obrtništva ter onemogočajo tako povspenjanje istega tudi v socialnem življenju.

S tem sem hotel nekoliko pojasniti stališče trgovcev - obrtnikov kakor „praktikus“ na tem polju; nikakor pa nimam namena, da bi izzival kako polemiko. Zagotavljam tudi, da, ako bi vsak narodnjak urejal svoje postopanje v korist skupnega narodnega napredka, bi tudi nam ne zmanjkavalo še tako kmalu zraku, marveč bi poleg nas prav lahko še drugi živeli. — Ali tako ne! Trgovec - obrtnik.

Vesti iz Istre.

Javen shod bo v nedeljo dne 11. t. m. pri Bertokih poleg Kopra ob 3. pop. v veliki dvorani „Zadružne krčme“. Dnevni red: 1. Naš deželni zbor. 2. Ljudsko štetje. 3. Gospodarske organizacije. 4. Eventualije.

Tujci v Opatiji. Od 1. januarja 1910 do 30. novembra 1910 je obiskalo Opatijo 41720 oseb; poleg teh še 4129 pasantov — torej skupno 45.849 oseb. Od 24. do 30. novembra 1910 je na novo došlo 178 oseb. Dne 30. novembra je bila navzočih 1773 oseb.

Izvoz vina iz Poreča. — V minolem mesecu novembru sta paroplovni družbi istrsko-tržaška in Ungaro-Croata vkrcali v Poreču na svoje parnike 7199-09 hl vina in sicer: 3174-89 hl za Trst, 1007-33 za Pulo in 3016-87 za Reko. Lani je bilo meseca novembra izvoženo iz Poreča 7790-83 hl vina.

Druge slovenske dežele

Saksonski kralj v nevarnosti. Kakor poročajo iz Trbiža na Koroškem, je bil saksonski kralj Avgust, ki je te dni lovil v rajbelskem revirju, v nevarnosti, da ga zasujejo lavine. Nastopilo je južno vreme in od vseh strani so se drvale snežne lavine v doline. Kralj se je zanimal za to mogočno naravno prikazen, dokler ni postala situacija zanj nevarna. V njegovi neposredni bližini se je namreč pridrla močna lavina; lovci so komaj spravili kralja na varno.

Književnost in umetnost

Glagolica na Goriškem. Pisatelji, ki naštevajo napise v glagolici na cerkvah itd. (Klodič, Strohal, Kukuljevič) navajajo vedno le Istro, Dalmacijo, Hrvaško in Bosno; na Kranjskem omenjajo samo Vinico (ob Kolpi) — o napisih na Goriškem pa ne vedo. A tudi ta škofija ima spominov na rabo glagolice. N. pr. v zvoniku župne cerkve v Dornbergu čitaš na zgornjem pragu notranjih vrat te besede v glagolici: „Pop Juri 1574.“ (Juri Skartič je bil res „rektor“ do l. 1581.) V Ponikvah blizu Podmelca stoji na cerkvi v glagolici letnica „(-). : (-). : g“ (to je 15 (-) 4). Nemški napis na isti cerkvi (zadaj) nam naznanja leto zgradbe natančneje: „Maister Andre von Lack 1584.“ (Cerkev je sezidal stavbar Andrej iz Skofje Loke). V Kamnjah pri Črničah je našel črniški v glag. mašnih bukvah sledeči glagolski zapis: „1583 miseca juna na 15. pride k nam v Kamnane gospodin škof videmski in nas vižita ta isti dan svetoga Vida; tako hoti (= je hotel), da mu mašu hrvacki pojem pred vsimi doktori i pred všim pukom u crkvi Sv. Mihela v Kamenah. Ja pre (= prete) Frančeško Valentič, Dalmatin od Raba“. Kamnje so spadale nekdanji v oglejsko škofijo, sedež škofije je bil pa v laškem Vidmu. Več prihodnjic. J. Košič.

Razne vesti.

Zapuščina belgijskega kralja. Kakor poročajo iz Bruselja se je belgijska vlada pričela z nova pogajati s tremi princsinjami, hčerami pokojnega kralja Leopolda, ter jim ponuja razun štirih milijonov frankov tudi še primerno rento, ki se ima določiti po vrednosti posestva, ki je je pokojni kralj Leopold leta 1901 daroval belgijski državi.

Za koliko je Frank Zotti osleparil črnogorske izseljence. Poluradni list črnogorske vlade je priobčil, da so črnogorski delavci v Ameriki v zadnjih dveh letih izgubili okolu deset milijonov dinarjev radi poloma bank, v katere so izseljenci uložili svoje prihranke. Samo banka Franka Zottija, ki je pred par leti propadla in o kateri je bilo mnogo govora, izlasti v hrvatskih listih, je odnesla tem siromašnim delavcem nad tri milijone dinarjev. Frank Zotti je upropastil tudi mnogo hrvatskih izseljencev, ki so mu poverili svoj denar.

Gostilna z vso pripravo se odda v najem po nizki ceni. Obrniti se je v ulico Caradori (gostilna N. D. O. — Kosič. 2260

Obiskujte žganjarno AVUGUSTA DEL'AGNOLO Trst V. Riborgo 1 - V. Malanton 20. — Vina, likerji, sirupi, slaščice in konfekturi tu in inozemskih tržak. KONJAK ZA PREVOZ v steklenicah 1/2, Kron 1 40; 1/4, 80 stot. — Pošiljate na deželo.

Hočete li imeti dobro in točno uro?

Naročite si mojo Tula rem. anker ura z dva jakima oklepoma s pravim švicarskim točno idočim strojem s 6 kamni. Prava srebrna ura za gospode in gospe K 9.—. Posebno gravirana celena ura s pozlačenim, posrebrnim ali šarenim kazalnikom K 7-50. Prava srebrna ura za gospode, dame ali dečke s 6 kamni s točno idočim strojem K 8-50. Prekrasna 8 dni idoča celena ura z preciznim strojem 5 let garancije K 14. Ista iz čistega srebra K 18. Nevošt! Zepna ura za jedno budilika K 17.

Amerikanska zlata dvostruki pancer veržica

s priveskom ščit sv. Gregorja s 3 letnim pismenim jamstvom da ne menja barve K 2-50. Isti s 5 let. jamstvom K 5-50. Isti s 10 let. jamstvom K 8-30. Vse moje ure so prve švicarske tvornice pri meni točno reparirane i regulirane pa dajem u svake pogledu popolno jamstvene moje veržice so amerikansko zlato i jaz ne obvezujem vsako veržico premeniti svojo naravno barvo brezplačno premešiti ali vrniti denar.

Zahtevajte mojo božično oeniko zastoj! franko. Pošilja se samo proti povzetju.

Josip Dohnal, Dunaj VII/1 Andreassgasse.

Zastoj in pošt. prosto

pošlje na zahtovo vsakomur pravkar izdani katalog:

Domača · knjižnica · 1911

Seznam izbranih najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih :: knjižgotrznica lg. pl. Kleinmayer & F. Bamberg v Ljubljani

Zaloga in delavnica F. VIDALI, Trst via S. Lazzaro 22

za kožuhovine

Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuhovin.

Shranjuje kožuhovine z jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo

- Novo pogrebno podjetje -

CORSO ŠT. 49

PODRUŽNICA

CORSO ŠT. 49

Na Opčinah!

ima bogato založeno prodajalno vseh mrtvaških predmetov in sicer ogromno izbero naravnih vencev vsake stroke in istotako buques palme in umetnih cvetic, perl porcelana itd. Vsake velikosti in raznih vrst svetilnic itd. itd. Gene ugodne. — Priporoča se si občinstvu posebno za prih. praznike vernih duš

Pozor na naslov **JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.**

Velika klobučarna Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.

Specijaliteta: trdi angleški klobuki.

Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št.
34.

V LASTNI HIŠI

Vhod po glavnih vratih

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2. — Telefon 952.

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

ki je varna proti vplomu in požaru, v kateri so SHRAMBICE, ki se oddajajo strankam v najem in sicer

za celo leto kron 30, za četrt leta kron 12
za pol leta „ 20, za en mesec „ 6

Shrambice so 24 cm visoke, 24 cm široke, 48 cm globoke. Shrambice ne more drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katero priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najvarnejši način navajajo štediti svojo dečo. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Henrik pl. Chicchio

Via Stadion 35

Velik izbor Plaque-veržic garantiranih in priveskov. Naprstniki, zapestnice, igle z ali brez dijamantov. Zlate, srebrne, nikelnate ali jeklene ure. — Regulatorji iz prvih tvornic. „ZENIT, OMEGA“.

Sprejema vsako popravo z garancijo enega leta

SLOVENC! Zahtevajte povsod „Tolstovrsko slatino, ki je edina slovenska slatina in se lahko meri z vsako kisljo vodo.

... ŠOLA ZA JEZIKE ...

Polyglotte Acquadotto št. 16 prvo nadstropje.

Nova metoda za natančno modernih jezikov.

Izvanredno ugodna prilika!!!

Nemško . 8 lekolj Kron 4 { Dve : lekolj
Franosko . 8 lekolj Kron 6 { v aki : teden.
Angleško . 8 lekolj Kron 6

Vplje se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik Prof. Paolo Marquardt.

Nov buffet pri sv. Ivanu

Luigi BRAIDOTTI

Via S. Cillino št. 1157 (Sv Ivanu) Trst

Izbor razne svinjine

in sira, kakor tudi piva, vina in likerjev s postrežbo kave.

Se priporoča LASTNIK.

Odprto do ene popolnoči.

GRAMOFONI :: HELVEZIA

so najboljši radi mičnega in melodijoznega glasu in trpežnega stroja. NIZKE CENE. Bogat izbor slovenskih in hrvaških plošč. Na zahtevo ceniki brezplačno. Avtomati — za gostilne —

TRST, ul. Barriera vecchia št. 11, III. nadstr. TRST.

Enrico Preuer - Trst

Via S. Lazzaro št. 22

pohištvo iz bambusa

in indijskega trstja.

Predmeti, pripravi za božična in novoletna darila.